

Naprej velja
za Ljubljano:
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 20 " " "
za čet. " 1 " 75 " " "

po pošti:
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 60 " " "
za čet. " 2 " 5 " " "

NAPREJ.

Oznanila.
Za navadno dvestopno vrsto se plačuje:
5 kr., ktera se enkrat,
8 " " " dvakrat,
10 " " " trikrat
natisne, veče črke plačujejo po prostoru.
Za vsak tisk mora biti kolek (štempelj) za 30 kr.
Vredništvo je na starem trgu hišna št. 15.

Rokopisi se ne vračujejo.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

Št. 38.

Ta list izhaja vsak vtorek in petek.

Tečaj I.

Ozir po domačih.

Sem ter tje se je uže čulo res le krotko očitaje, da je v književnosti kranjščina skoraj popolnoma zmogla druga slovenska podnarečja. Prav dobro vemo, da imajo tudi koroški, še bolj pa štajerski Slovenci nekatere jezikove prednosti, katerih mi nimamo, ali katerih bi se pa morda še utegnili poprijeti. Čudne se te naše besede ne morejo zdeti nikomur, kdor koli premisli, koliko se je popravil in olikal naš blaglasni jezik od 1843. leta, od kar namreč hodijo „Novice“ na svitlo. Sicer pa moramo dovoljni reči, da je sreča, ker smo bili do zdaj Slovenci tako zložni v jezikovem izobraževanju, če namreč pozabimo abecedne vojske, ki se je pulila bolj za črko, nego za bistvo; če pozabimo tudi kacijh družih, malih preprirov o napakah in popravkih slovenskega pisanja, ki pa vendar nikoli niso ubranili, da bi ne zmoglo, kar je prav in dobro. Resnica je, da nekateri nasprotni možaki nam še vedno radostni očitajo, da „Novice“ drugače pišejo, „Naprej“ drugače, „Zgodnja Danica“ drugače, „Učiteljski tovarš“ pa zopet drugače, in drugače tudi „Glasnik,“ ki je podoba, da bi rad zedinil vse jezikoslovske strani, ko bi se le dalo. Nam se ta reč ne zdí nikakor tako zelo nevarna, kakor nekterim, ki so pobegnili vsaj z eno nogo v nasprotni tabor samo zato, ker ni vse prišlo, kakor njihova glava sodi in trdi; mi se držimo raji besed veljavnega slovenskega jezikoslovca, ki je vesel rekel, da se naš jezik obeta ubrisati, kakor čista božja kapljica. V tacih rečéh pameten človek, razumen mislec nikdar ne pravi, da samo on kaj vé, drugi pak da ne znajo nič. Koristnejše bi nam bilo, da bi snovali društva, ktera bi se trudila književni jezik očistiti, olepšati in omikati, nego da se v Ljubljani tiho na noge spravljajo odcéпки, prizadevaje si, da bi stara pisava obveljala v slovenščini. Čudno je, da ti možje celó za bohoričico ne opašejo meča! — Napredovanje! to je geslo sedanje dobe, a ne, da bi se trdoglavo držali Adamovega kožuha.

Vrnivšim ze zopet k svojej stvari nam je opomniti, da za književnost je kranjščina morala obveljati po vseh okolnostih, kakoršne so med nami Slovenci, in bila bi nam velika nesreča, da se je to drugače zgodilo — kar je pa bilo čisto nemogoče. Ako ne povzdignemo Kranjci slovenstva, Štajerci in Korošci ga tudi gotovo ne morejo, ker njim se je samo ná-nas opirati in pomagati nam, ki se moramo premišljeno, pa krepko boriti za ugodnejšo hodočnost. Le Kranjci smo ostali čisti Slovenci, Korošci in Štajerci ne. Celó naši predniki so si bili tega nekako v svesti, kar ni čudno, dasitudi je tačas med nami vse mirno počivalo; dasitudi ni bila še spočeta misel o narodnosti, ki je dan denes pripravila Evropo v tako živo gibanje, v kakoršno bodi-si ktero koli hoče važno potezanje

v zgodovini dozdanjih let. Uže v dremotnih dnevih, ko so naši očaki še mirno sedeli v hladnej senci pod maslino (figovim drevesom), nam je Ljubljana bila sredina male peščice slovenskih rodoljubov. Ljubljana je do zdaj še največ izdala najboljših slovenskih knjig; v njej hodi, in tudi je hodilo največ slovenskih časnikov na svitlo; druga mesta razun Celovca nimajo moči, da bi krepko ohranila, kar je v njih začeto. Vsi žarki narodnega potezanja in počasnega pa gotovega napredovanja so se strinjali vedno v Ljubljani, ki je stalno mesto ne le samo kranjske dežele, ampak vsega slovenskega prizadevanja.

Zelo važno in gotovo tudi zanimljivo bode torej ne samo nam kranjskim, temuč vsem Slovencem, pregledati in preiskati, na kako stalo je prišla narodna svest v Ljubljani in po vsej kranjskej zemlji.

Ko je bil začel veliki Dobrovsky, Kolumb slovenskega jezikoslovstva, kritično preiskavati češki jezik, zdelo se je možu, da mora pokazati prihodnjim rodovom, kako se je nekđaj govorilo po Češkem; za trdno je namreč menil, da v okolnostih, kakoršne so bile tedaj, češka narodnost ne odide smrti. Skoraj enako se je moralo zdeti Kopitarju 1808. in profesorju Metelku 1825. leta, ko sta slovenskemu narodu tesala jezik. Dasitudi se je poprej uže mnogo pisalo med nami; dasitudi sta neutrudno prizadevala si Cojz in Vodnik; vendar pravih narodnih mož, iskrenih domoljubov, ki so za trdno vedeli, kaj prav za prav hoté, ni bilo med nami toliko, da bi jih ne bil mogel zasuti samo en strop kake malo prostorne sobe. (Dalje prih.)

Divji mož v Ljubljani.

G. Levauteur, ki bi utegnil biti Francoz, kakor priča njegovo ime, toda jezik bi pa razodeval, da je Lah, kaže v koči iz platna v zvezdi skoraj nazega divjega moža, ki je rujave barve, kakor cigan, srednjega života in velikosti, pa kacih 22—23 let star, kakor pripoveduje g. Levauteur. Lasé ima dolge in črne, toda sršé mu, kakor ščetine; pa da-si je tako mlad, vendar se mu vidi sem ter tje kak siv las. Po obrazu, prsih, pa po nogah in rokah ima razne bele pike, ktere si dela sam, kakor pripoveduje g. Levauteur. Ta človek je tabak in surovo mesó, kakor deroča zver, in desno nogo ima zelo oteklo, ker ga je va-njo bil ranil, kakor g. Levauteur pravi, bajonet in krogla iz puške. Res da ima na nogi obrunke (narben). Z ustnicami in s prsti desne roke vedno giblje. G. Levauteur pravi, da je to še zdaj od tistega straha, ki ga je bil zgrabil, ko je bil ujet. Govoriti ne zná, ampak samo kavdrati, kakor purán; ali čudno ja pa vendar to, da vedno enako kavdrá. Najraji se glasi, kadar v usta dobi pest tabaka, da ga pojé. Ta in pa surovo mesó je njegova slaščica. G. Levauteur je

dal tudi v Trstu natisniti 1863. leta knjižico 6 strani, katero prodaja bralcem, ako jo želé kupiti. V teh vrsticah pripoveduje, da je 1855. leta kapitan Odin iz francoskega mesta Havre de Grace veslal skozi Magellansko ožino, da bi našel kaj novega sveta, in da ga je vihar zadrevil na nek oceanski otok, ki še zdaj nima imena, ker ni dovolj važen. Tu je zasledil surove divjake, izmed katerih so njegovi ljudje tri siloma ujeli, ker divjaki so se branili, toda Evropeci so bili močnejši. Ujete divjake so hitro déli na ladijo; ali dva sta umrla na morji, najmlajega pak so pripeljali v Evropo, da bi užival dobroto naše izobraženosti in omike. Ali kapitan Odin je obupal, da bi tega človeka mogel izobraziti, zato ga je izročil za tri leta g. Levauteurju, ki ga zdaj kaže po svetu.

Tako govori brošurica; nekteri ljudje pa, ki ga hodijo gledat, pravijo, da je vsa ta reč jako čudna, in nemara vse drugačna. Naše gosposke morajo gotovo do dobrega vedeti, kako je prav za prav s tem divjakom, ker sicer bi ga ne bile pustile v naše cesarstvo, kajti obč. d. z. v §. 16. govori: „vsak človek ima prirojene, uže po umu (pameti) razumljive pravice, in je torej za osobo čislati. Sužnost ali last nad osobo (nevoljništvo) in uživanje nju zadevajoče oblasti se v teh deželah ne dopušča.“ Dvorni dekret, dán 19. avgusta 1826. leta, št. 2215 pa veli, da je prost vsak suženj od tistega hipa, ko stopi na avstrijsko zemljo ali ladijo.“ — Da pa ta ubogi človek ni radovoljno sem prišel, ampak siloma, očitno pripoveduje sama brošura. Tudi se ne more nihče opirati na to, da je ta divjak več žival nego človek, ker zakon ne odobrava nikakoršnih izimkov. Celó potvare (missgeburten) uživajo dobroto tega zakona.

Dopisi.

Iz Celoveca. J. G. V. Prihodnji mesec tukaj začne izhajati nov časnik po imenu „Draupost,“ in sicer dvakrat na teden, kakor slišim. Vredoval ga bode moj znanec, g. M. Schleichert, srenjski svetovalec celovškega mesta. Nemec je sicer, ali pravičen mož; saj nam je pač do zdaj z nekimi sestavki uže dobro pokazal v „Stimmen aus Innerösterreich,“ da tudi Slovencem zagovarja pravice. Nadjamo se, da ne odstopi od svojega načela, katero je imel do zdaj v tem oziru. To bode četrti novi list v kratkem času. Imeli smo namreč v treh zadnjih letih časnike: „Zeitung für Kärnten,“ ki je nad leto dni hodil na svetlo, „Bote für Kärnten“ nad céle tri mesece, in pa „Stimmen aus Innerösterreich“ nad leto dni in osem mesecev. Zaspali so nam vsi ti; vsak za-se je imel posebne vzroke, zakaj se je umeknil izpred sveta. Če g. Schleichert ostane res branitelj našega naroda, tudi on bode morebiti imel največ naročnikov med Slovenci, kakor jih je imel g. Einspieler, in utegnil bi se obdržati. Uže sem govoril ž njim, česa je treba političnemu časniku, da ustreza bralcem, namreč: lepih, splošno koristnih uvodnih sestavkov, deželi in mestu koristnih, važnih spisov, potem kratkih ali dobrih političnih ogledov in tudi najvažnejših telegramov, — skoraj tako, kakor je pisal g. Einspieler svoj list, ki so ga ljudje povsod prav radi brali.

o S Krasa. —1—. Ni dolgo, kar sem bil potoval v Benedke. Po glatkem bliščecem morji smo pluli proti nekaj tako slavnej morske kraljici. Ker mi je bila znana velika minolost le-tega mesta; ker sem uže večkrat ogledoval posamezne slavne umotvórine sédeža starih doždov: zato sem komaj čakal, da bi se sprehajal po trgu sv. Marka, in da bi ogledaval krasna poslopja; da bi se po vodotocih zibal v črnih gondulah (čolnicih.) Preki Lida so v mé režali topovi sedanjih časov, kakor bi mi hoteli zapreti pot v svetišče ponos-

nega starinstva. Naposled smo ustavili se nasproti orožnice, od koder smo se dalje zibali v čolnih proti bregu „riva degli Schiavoni.“ Najlepše ulice beneškega mesta so bile nekaj naših bratov. Benežanski lev je pred nekaj stoletji kraljeval tudi po Krasu; Benedke stojé še dan denes na kraških gozdovih, ker vsi milijoni krepkih kolov, ki držé kaména poslopja, od kod so? Cveli so nekaj po brdih moje domovine. Naši dobje so v morji okamenéli, benečanska moč pak je padla, izgínila. Toda Benedek z nami ne vežejo samo ti hrastje, ampak mnogo starih, slovanskih pisem se hrani v ozidji tega mesta, ki je tudi tako zeló bogato z umotvorinami najnovejše dobe, da bi ga torej po pravici imenovali hram velikanske umetnosti. Bil sem v Benedkah celih 8 dni, ki so mi pretekli, kakor najslaje trenutje moje mladosti. Ko sem zopet vrnil se v domačijo, da bi med nazimi skalami živel, storilo se mi je tako mило, da ne morem dopovedati. Nekaj let je, kar sem rekel, da Kras je pokopališče, na katerem si je narava sama postavila nadgrobní kamen; denes pak sem popolnoma preverjen, da je tem krajem človek vzél gozde, krasoto in brambo, in da jih je razgalil pogubanosnej burji in žgočemu solncu. Ni mogoče, da bi moja domovina bila taka pred več nego dvanajstemi stoletji, ker sicer bi se tod ne bili naselili prvi Slovenci. Dvojna žalost me obhaja, ko vidim, da človek le v sanjah more misliti, da bi zopet kdaj oživela moja uboga, ali meni in vsem mojim bratom tako ljuba domovina, ker nima čisto nič moči in toliko preveč prebivalcev. Benedke! na kraško dobovje oprte ste videle svojo slavo in svojo propast; mi po Krasu pa komaj nabiramo dovolj dračja, da bi kurili in pekli kruh, ko bi ga imeli iz česa!

Prvi koncert g. Ferdinanda Lauba.

G. Ferdinand Laub umetnik na goslih, imel je 9. dan t. m. zvečer prvi koncert v ljubljanskem gledališči. Umetnik ima slavo, znano po vsej Evropi; torej so ga kaj željno pričakovali vsi tisti, ki so v godbi izobraženi. Godel je več iger, ktere so spisali: Mendelssohn-Bartholdy, Ernst in Bach, in potem svoje češke narodne melodije in polonezo, kar je zeló vzvišeno dovršil. Uže to, kako je sestavil program, kaže, da je zares umetnik, in tudi je tako izvrstno delal, kakor se ni mogel nadjati nihče, dasitudi je bilo uže toliko govorenja in pisanja o Laubu. Človek ne vé, čemu bi se bolj čudil, ali brezmadežnej čistosti, kreposti, izbornosti ali dostojnosti njegove godbe, ali čarovnemu glasu Paganinovih gosli, ali pa velikej oskromnosti (bescheidenheit) slavnega umetnika! Če le gane z lokom, precej priča prvi glas, da ima gosli v rokah tak umetnik, kterege se ni mogoče naslišati. Izurjenost ima pa toliko, da več ne vé za nikakoršno težavo pri svojem delu, in godba je tako lična, tako krasna in mojstrowska, da mož gotovo nima nikakor prevelike slave, da-si ga povzdiguje uže vsa Evropa. Tako mora delati, tako mora čutiti, tako mora pokazati se umetnik poslušalcem, ako si hoče osvojiti vsako srce. Dobro nam torej došel! Želimo, da bi nas večkrat še tako razveselil! Iz posebne ljubavi sta pela nekaj slovenskih in nemških pesmi tudi gospodičina Eberhart in g. Nedved. Bila sta po dvakrat na oder poklicana. G. Zöhrer je umetniku na klavirji pomagal izvrstno, kakor je njegova navada. Poslušalci so g. Lauba po vsakej godbi gromovito klicali in zopet klicali na oder, kar nam ni skoraj treba pripovedovati.

Vажnejše dogodbe.

Ljubljana. 12. dan t. m. so šli na Dunaj poslanci ljubljanskega deželnega zbora gg.: baron Codelli, pl. Wurz-

bach, grof Auersberg, dr. Zupan, dr. Toman, in župan Ambrož, da bi Nj. veličanstvu podali prošnjo zaradi prevelicnih davkov na Kranjskem in zaradi posejila dveh milijonov po loteriji. Prošnjo zaradi prevelicnih davkov tudi misli g. Ambrož podpirati s tem, da bode vlada imela po 100.000 do 150.000 gld. dobička na leto, če pride v Ljubljano deželno glavno poveljstvo, kar bodo o tej priliki tudi prosili Nj. veličanstva, da bi se zgodilo. Ni tedaj res, kar piše „Wanderer“, da pojdejo ti naši odbranci še le konci tega meseca na Dunaj.

— 8. dan t. m. sta prišla Podutikom nad zgornjo Šiško v neko hišo dva tuja človeka, mož in žena. Rekla sta, da sta delala na koroški železnici. Prosila sta, da bi smela prenočiti. Ljudje so njima dali večerje in posteljo. Zjutraj pa je manjkalo krave v hlevu. Šli so za sledom, pa je bilo vse zastoj. 9. dan t. m. pak so ljudje našli v gozdu v Rakovniku pri Sorci več nego 1 stot (cent) mesa, pri katerem so bile vse štiri noge, ki se jih je držalo še nekaj kože. Po koži so ljudje sodili, da je to meso od ukradene krave.

— 8. dan t. m. smo tudi v Ljubljani videli prve črešnje na prodaj.

— Prvi prošnji dan, t. j. 11. dan t. m. je bila pri sv. Jakobu slovenska pridiga, kar do zdaj na ta dan ni bilo navadno.

— Govoré, da bode tukajšnja čitalnica v prihodnje plačevala sama svojega pevskega učitelja.

Pivka. Vsa vas Beč ni zaprta, ampak samo ena hiša, ktere gospodar je v Zagorji bil kupil dve teléti; Petelinje so pa čisto zaprte.

Kranj. 17. maja bode v čitalnici „beseda.“

Štajerska. Časnik „Tagespost“ pripoveduje, da je na Štajerskem neka žena v gnojnici kopala svojo hčer, ki je imela močuh (tifuz.) Deklica je umrla, toda žena zopet enako ozdravlja sina, ki ima tudi močuh. Zdravnik ga je dobil sedečega v sodu polnem gnojnice. Ko je vprašal, zakaj tako dela, rekla je, da je tako priporočila neka konjedirka. Zopet se vidi, kako potrebno je, da bi se povsod mazači do dobrega v strah prijeli.

Dunaj. Nj. veličanstvo je dvornemu svetovalcu tržaškega namestništva g. Sigmundu Konradu pl. Eybesfeldu za izvrstne zasluge podarilo križ Franc-Jozefovega reda.

— Najprvo se je govorilo in pisalo, da se državni zbor začne 1. maja, potem 5., potem 24., 26. maja, in dan 6. junija; ali Nj. veličanstvo je sklenilo, da se ima 17. dan junija zbrati državni zbor, v katerem tudi pride na vrsto vladen načrt, da bi se nižim uradnikom priboljšale plače.

— „Ostdeutsche Post“ govori, da misli državni zbor poglavitna dela odložiti do jeseni; da poslanci dobé dva meseca počitka potem, ko bodo odbori osnovani. „Presse“ pravi, da bi se to utegnilo zgoditi zato, da bi v tem času prišli erdeljski poslanci na Dunaj, ali ta časnik pristavlja, da pred koncem septembra meseca v erdeljskem deželnem zboru ne morejo na vrsto priti volitve državnih poslancev.

— „Presse“ pripoveduje, da je stalni odbor pravoslovskega shoda na Dunaj poklican v sejo, ki bode 26. dan t. m., da se poleg drugega odloči tudi to, kje in kdaj bode letos pravoslovski shod.

— „Presse“ govori, da se imajo pri vojnem komisarstvu kmalo zgoditi velike spremembe. — Končna razprava v tiskarnej tožbi časnika „Presse“ je odložena do 19. dne t. m.

— Južna železnica tudi letos misli napraviti po jako nizke ceni od Dunaja v Trst poseben vlak, da se bodo ljudje v ponedeljek po Duhovem (binkuških) lahko peljali v postonjsko jamo.

— „Tagespost“ piše, da je 1862. leta ustrelilo Nj. veličanstvo naš cesar 1062 zveri, in sicer 2 jelena dvanajstaká (zwölfender), 1 desetaka, 6 osmakov, 421 fazanov, 145 zajcev, 183 kuncev (kaninchen), 68 divjih kozlov in 40 divjih koz, 1 jastreba itd. To se je zgodilo v 55 lovskih dneh.

— „Donau-Ztg.“ trdi, da je Langievič vendar le hotel iti.

— 6. dan t. m. so bile na Dunaji uže prve črešnje na prodaj.

Trojedina kraljevina. Hrvaško-slavonska dvorna pisalnica je naročila trijem večim možem v Zagrebu, da bi cenili knjige rajnega Šafarika. Ti možje so povedali, da južno-slovenska akademija knjig ne preplača, ako za-nje dá 20.000 gld.

Banat. V Kuvinu so se pokazali veliki roji do zdaj onod neznanih hroščev (kebrov), ki posebno žitu delajo veliko škodo.

Češka. Vojskovod Langievič je po vojnem ministerstvu do Nj. veličanstva poslal prošnjo, da bi smel iti na Švajcarsko iz Jozefova, kjer je zaprt v sobi, ki ima dve omreženi okni; pred vrati pak stoji orožena straža. Samó enkrat na dan, ob šestih zjutraj se hodi po celo uro do dve uri sprehajat; spremljajo ga pa vojaki. Tako pripoveduje „Presse.“

Ogerska. Policijsko vodstvo v Pešti je ustavilo 1. številno časnika s podobami „A magyar nép lapja.“

Erdeljsko. Nj. veličanstvo je razglasilo, da se ima 1. dan julija meseca zbrati v Sibinji erdeljski deželni zbor, kteremu se podadé načrtje o teh-le zadevah: 1) da bi se naredila ravnopravnost med erdeljskimi raznimi narodi in vérami; 2) da bi se deželni jeziki rabili po uradovih; 3) da bi se deželni zbor osnoval in v red spravil; 4) da bi se za trdno sklenilo, kako bodo Erdeljci pošiljali v državni zbor svoje poslance; 5) kako bi se morala predrugačiti politična razdelitev te dežele, da bi se v red spravilo javno opravljanje in uradovanje; 6) in 7) da bi se delo v red javno opravljanje in uradovanje; 8) da bi se osnovala uradne gosposke, posebno uradne gosposke tretje stopinje; 9) da bi se potrebno dopolnil in razložil c. k. patent, ki je bil 21. junija 1854. leta dán zaradi zemljiške osvoboditve; 10) da bi se vpeljale zemljiške knjige; 11) da bi se napravila zastavnica (hypothekenbank.) — V deželni zbor pride 165 poslancev; 125 bode izvoljenih, 40 pak jih postavi Nj. veličanstvo. Prvosednika in dva njegova namestnika izvoli Nj. veličanstvo izmed šestih mož, ktere ima priporočiti deželni zbor. Voliti sme, kdor je 24 let star, in če poleg tega plačuje po 8 gld. davka. Izvoljen je lahko vsak, kdor sme voliti, če je 30 let star.

Ruska. „Vaterland“ pravi, da je Ruska sklenila, če Poljaci do 13. dne t. m. ne denó orožja iz rok, Poljsko razdeliti v razne okrajine, v kterih bodo vso oblast imeli vojaci; v kterih ne bode več uradov, in tudi Poljakov ne po pisalnicah; kdor pak bode hotel kam iti z domače vasi ali mesta, vsak bode umorjen.

— „Independance“ piše, da so Kozaki ponudili carju, da ob svojih stroških na noge postavijo 200.000 vojakov, kterim tudi hoté dati potrebno opravo.

Poljska. 4. dan t. m. je pri Olkuši zmogel Ruse Mienievski, ki ima pod seboj tudi četo, v kterej so največ Francozje. Pišejo da so izgubili Rusi do 60 mrtvih in ranjenih.

— Beremo, da več ne ostane dalje v sedanjej službi g. Berg, namestu kterega pride vojskovod Suvarov. — 2. dan t. m. je bil pri Ščucinu boj. Vpornikom je ukazoval Jezioranski. Zmagani Rusi so na velikej izgubi.

— 1. dan t. m. je bila vporna četa pod Jung-Blankenheim-om zmagana pri Osovji blizu mesta Brdova. Na bojišči je ostalo do 400 vpornikov in 250 Rusov. Sam Jung-Blankenheim je ubit pa tudi vsi drugi poveljniki, največ Francozje po rodu.

— 5. dan t. m. je blizu Olkuša vpornega vojskovoda Minievskega prišlo 600 Rusov, ktere je pa zmagel. Imeli so Rusi 50 mrtvih in ranjenih.

— Od 2. dne t. m. je v Varšavi na povelje narodne vlade šestero ljudi umorjenih. Miniševskega so neki umorili zato, ker je bil v odboru, ki si prizadeva zaslediti skrivno narodno vlado. Vporniki mislijo zgrabiti Varšavo, ker mesto boče neki po 13. dnevu t. m. pod obsedo.

— Ruska poročila pripovedujejo, da je po noči med 4. in 5. dnevom t. m. vporni vojskovod Bonča z 860 Poljaki zgrabil Ruse pri Mendzyrzyku na cesti od Varšave na Brest. Vporniki so bili zmagani, Bonča pa ujet. Pri Slavkovu je bilo tudi razkropljenih 600 vpornikov, ki so bili prišli iz Galicije.

— Minievski se je 6. dan t. m. moral umekniti Rusom, ki so ga v hudo natepli. 7. dan t. m. so bili vporniki pod vojskovodom Symonovičem tudi v Vielkej Viesi razkropljeni. 141 teh vpornikov so pripeljali v Krakov. Neki da sam Šimonovič leži ranjen v Tomašovicah.

— V boji, v katerem je bil Minievski zmagani, pravijo da je tudi ubit polkovnik Nullo, tisti Italijan, ki je bil odločen za Garibaldovega namestnika. Iz Varšave se čuje, da je narodna vlada postavila za polkovnika Martina Lelevela, delavca. Drugi vporni polkovnik, Levandovski, neki da je še živ, ali ranjen leži v ječi v Siedleu; tudi Leon Frankovski je še živ. Utegnila bi oba ozdraveti.

— Tačanovski je 6. dan t. m. ozvojil mesto Kolo, in zadrževal Ruse nazaj v Konin.

— Kar je bil umorjen Miniševski, pišejo, da so Rusi jako v strahu, in da se vojskovod Berg ne vozi več v odprtem, temuč zaprtem vozu; sam knez Konstantin da se ne boji nič; toda narodna vlada mu je neki povedala, ako bi po njegovem odhodu Berg imel dobiti v roke vso oblast, naj se vede zmerno, da ne boče več treba take ostroiti.

— Vporniki pod Oksinskim so vzeli Dąbrovo. Tačanovski se je pomeknil v sredo dežele, Rusi pak so osvojili Pyzdre. V gozdih nad Tepilami in Budo Rozanieko je bil 7. dan t. m. ljut boj med Rusi in Jezioranskim od 9. ure zjutraj do poldne. Vporniki so ostali, kjer so bili, Rusi pak so se umeknili. Vporniki so imeli 32 mrtvih in 54 ranjenih, Rusi 400 mrtvih in ranjenih.

— Mieroslavski ima svojo četo s 4 topi v južno-zapadneji strani Poljske, in pišejo, da so ga pri Igolomyji Rusi zmagali.

— List „Europe“ je razglasil, da je poljski narodni odbor vpornikom povedal, da je rekla neka najviših osob, naj se vpor le drži, da ne boče precej zadušen, potlej se ni bati. Na to pišejo, da se je vpornikom zopet pridružilo mnogo mladenčev.

— List „Rhein. Ztg.“ pripoveduje, da menjevalska hiša Erlanger, ki je v Parizu in v Frankfurtu na Menu, posodila je narodnej vladi 12 milijonov frankov. Za poroke so se postavili princ Napoleon, grof Valevski in dosti poljskih grajščakov.

— Pri Glinkah so bili Poljaki zopet zmagani. Izgubili so Rusi 50, vporniki pa 80 mož. Poljaki začenjajo biti čedalje večkrat v boji tepeni.

Pruska. „Norddeutsche Ztg.“ pripoveduje, da so na več krajih pruskega kraljestva ustavili orožje, ki je bilo namenjeno, da bi šlo čez mejo k Poljakom.

Francozka. „Wanderer“ piše, da imajo v Parizu na svitlo priti Kavurjeva pisma, ki so bila do zdaj še neznan, ali vsaj ne še natisnena. Kavurjeva rodovina se vpira temu početju; ali tisti, ki ima ta pisma, ne misli nikogar poslušati.

Angleška. „N. Allg. Ztg.“ ki piše po Bismarckovih mislih, pravi: grof Russel hoče, da bi se Poljakom brez kake pogodbe dalo miloščenje; kako pa je to, da angleška vlada brez milosti obeča indske glavarje, ki so bili pri zadnjem vporu?

Italija. Garibaldi je pisal svojemu prijatelju Pallavicino-Trivulziu: z Jožefom Mazzini-jem nimam čisto nič, ker ne odobravam njegovih misli. Laškej zemlji vem samo za eno pomoč: Viktor Emanuel na Kapitolu (v Rimu.)

Turška. Po Bosni ljudi jako pobirajo na vojsko. Če ima hiša 5 krepkih moških, morajo štirje, če ima pa štiri, morajo trije med vojake. Tudi povsod narejajo nove ceste do vseh važnejših krajev. Pišejo, da se to godi, ker misli Turčija zopet udariti na Srbe.

— 6. dan t. m. so v Mostarji zalezli skrivno zaroto (verschwörung), ki je merila na to, da bi se o priliki posekali kristjanje po Bosni in Hercegovini. Mnogo so jih zaprli posled tega. V Trebinjem je mir.

— Na velicem Otoku Rodu, ki je blizu Male Azije, bil je 23. dan aprila tak potres, da je zasul nad 300 ljudi, in da nad 2000 prebivalcev nima zdaj kam domú.

Grška. Ministerski prvosednik in tudi minister notranjih oprav sta 1. dan t. m. odstopila; narodni zbor ju je prosil, naj bi ostala še do prihodnjega tedna. Mislijo, da boče Kristid za ministerskega prvosednika. Zmirom se bere kaj na ógle prilepljenega zoper novoizvoljenega kralja. Kralj Oton hoče imeti 6 milijonov drahem vračila za svoje posebno domače imenje.

Loterija 9. maja 1863.

Dunaj: 19, 7, 13, 43, 72.

Gradec: 49, 57, 32, 87, 31.

Dunaj 11. maja. — Nadavek (agio) srebru 10.00.

25]

[1

Schmidtovi izdelki iz gozdne volne.

Marsikdo nenadoma oboli v tem času, ker se vreme rado preminja; ker mokrota ali hlad napravi bolečine, ali jih ponovi. Treba je torej varovati se, in iskati pomoči tam, kjer je jo uže marsikteri našel. Če ima človek nahod od prehlada (reumatizem), priporočati je Schmidtovo znáno blago iz gozdne volne, ki so ga zdravniki preiskovali, in slavno potrdili. To blago je narejeno iz vlakna (faser) smrekovega in borovega drevja in iz vlaken družih rastlin. Kako zdrave so smrekove in borove kopeli, kadar človeka trga po udih, ali kadar oboli, ker je bil na prepáhu (luftzug), ali ker se je prehladil, kaže to, ker čedalje več ljudi prihaja v take kopeli. Razni izdelki in oblačila iz gozdne volne so pri meni na ogledu. Če začne trgati po udih na tem ali unem delu človeškega telesa, imamo pomoč, ki novo trganje precej ustavi, staro pa odpravi ali polajša. Na prodaj imam in priporočam rokaváče (janke), hlače, notranje podplate, nogovice, podmétek (vato), olje in prejo za pletenje (štrikanje) iz gozdne volne.

V Ljubljani 11. maja 1863.

Albert Trinker.